

Kolokvia "Mediaevalia Archaeologica Bohemica" v roce 1986

Archaeologia historica. 1987, vol. 12, iss. [1], pp. 424-425

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/139722>

Access Date: 30. 11. 2024

Version: 20241016

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

gické lokality — hrad Děvín, římskou stanicí Gerulatu (nynější Rusovce) a římskou stavbu (lázně) v Bratislavě-Dúbravce.

Za vzorné uspořádání celé akce patří dík pořadatelům, jmenovitě řediteli Archívu hlavního města SSR Bratislavy dr. V. Horváthovi a jeho spolupracovníkům. Ke kladům patří i skutečnost, že proslovené referáty mají být v nejbližší době publikovány ve zvláštním sborníku.

Z. MĚŘÍNSKÝ—L. SULITKOVÁ

Zasedání sekce pro dějiny skla ČSSA

Ve dnech 10. a 11. 3. 1986 proběhlo v Praze zasedání sekce pro dějiny skla ČSSA, věnované tentokrát problematice renesančního skla z archeologických nálezů. V rámci zasedání byly předneseny referáty o nálezech renesančního skla z Pražského hradu (J. Žegkitz), Plzně (F. Frýda) a Olomouce (J. Bláha). K otázkám datování renesančního skla proběhla obsáhlá diskuse. Příspěvkem k metodice výzkumu byl referát E. Černé, shrnující dosavadní výsledky geofyzikální prospekce sklářských hutí v oblasti Krušných hor. Zasedání bylo doplněno prohlídkou bohatých nálezů skla z archeologických výzkumů Pražského hradu a prezentací nejnovějších objevů v hradním areálu.

ZDENKA HIMMELOVÁ

Kolokvia „*Mediaevalia Archaeologica Bohemica*“ v roce 1986

V roce 1986 uspořádalo Oddělení středověké archeologie ARÚ ČSAV v Praze za spolupráce Komise pro středověkou archeologii při ČSSA a za podpory ředitelství ARÚ v pořadí páté a šesté kolokvium, věnované aktuální problematice kultury středověku. Páté kolokvium proběhlo dne 20. 2. 1986 a zabývalo se problematikou vztahu archeologie a etnografie. Diskusním tématem byly otázky spojené s raným českým státem. P. Charvát z ARÚ ČSAV v úvodním referátu charakterizoval „náčelnictví“ jako nejvyšší politický útvar rodové společnosti a pokusil se některé rysy této instituce aplikovat na raný velkomoravský a později český vývoj. Naproti tomu J. Kandert z Náprstkova muzea zaujal ve svém koreferátu k takovému pokusu poněkud skeptičtější stanovisko. Diskutující se však shodli, že při nedostatku písemných pramenů k raným fázím našich národních dějin jsou takovéto, byť poněkud protichůdné konfrontace mimořádně užitečné, inspirující a tudíž potřebné. Problematiky výzkumu zaniklých středověkých vesnic se dotklo šesté kolokvium. N. Wand a U. Weiss přednesli bilanční referát o archeologickém a historickém výzkumu zaniklé středověké vesnice Holzheim poblíž Fritzlaru (NSR). Výzkum vesnice, tvořící se asi od doby kolem r. 700 (na místě již dříve osídleném přibližně od r. 200) a zaniklé na počátku 15. století, naznačil velké možnosti studia nejen hmotné kultury, ale i otázek širších, jako je např. geneze vesnice samé i jednotlivých dvorů. Zvláště tato tematika má značný dosah do bádání v Československu, neboť právě otázky vzniku hromadné vsi vrcholně středověkého typu, stejně jako problém tzv. franského dvora, jsou stále diskutovány. Z hlediska starších diskusí o vlivu franského dvora do slovanského prostředí se i po výzkumu v Holzheimu ukázalo, že ani v poslední fázi života vrcholně

středověkého Holzheimu nebyla dosud plně zformována půdorysná osnova tzv. franského dvora, i když se jí nálezy již silně přibližují. Kolokvia pořádaná v AÚ ČSAV budou neperiodicky pokračovat i v příštím roce. Předběžně jsou uvažována témata související s počátky evropských středověkých měst a několik témat zaměřených na problematiku kritiky vypovídacích možností archeologických pramenů z období středověku, vhodných pro řešení problematiky starších českých dějin.

Z. S.

5. celoštátné sympóziu „Archeológia, geofyzika, archeometrie“, Nové Vozokany 1986

Sympozium pořádané AÚ SAV v Nitře, Slovenskou archeologickou spoločnosťou pri SAV a Interdisciplinárnu racionalizačnou brigádou pre uplatnenie geofyzikálnych a datovacích metód v archeológii se konalo ve dnech 14.—17. 4. 1986 v Nových Vozokanech u Nitry a navázalo na čtyři úspěšná podobná setkání konané v Praze (1973), Nových Vozokanech (1976), Petrově nad Desnou (1979) a Liblicích (1982).

Zasedání otevřel akademik B. Chropovský, který ve svém vystoupení zdůraznil, že další rozvoj archeologie je ve velké míře závislý právě na spolupráci s přírodovědnými a technickými disciplínami. Prvý den jednání odezněly souhrnné referáty, jež podaly přehled o výsledcích spolupráce archeologů s geofyziky i dalšími přírodovědnými a technickými obory na území Čech, Moravy a Slovenska. Souhrnný referát za českou IRB podali dr. V. Bárta, doc. ing. F. Marek, CSc. a dr. E. Pleslová-Štiková, CSc. Mimo jiné se v něm výše uvedení badatelé zmiňovali o geofyzikálních měřeních v Roztokách u Prahy (časné slovanské osídlení), na hradisku Budeč (okr. Kladno) a na zaniklé středověké tržní vsi ze 13. století v poloze „Staré Mýto“ u Tisové (okr. Ústí nad Orlicí). Na tento referát navázali dr. M. Richter, CSc. a doc. ing. F. Marek, CSc., s příspěvkem nazvaným „Cíl a výsledky velkoplošných magnetických výzkumů vybraných archeologických lokalit z Čech“ a pak další referáty, z nichž dr. V. Bárta, dr. T. Durdík, CSc. a V. Čechelín seznámili přítomné s cílem a výsledky geofyzikálního výzkumu v areálu hradu v Jindřichově Hradci, dr. V. Bárta s dr. A. Maškovou a dr. J. Richterovou s geofyzikálními výzkumy na slovanském hradisku v Praze-Vinoři, kde se snad podařilo zjistit polohu možné sakrální architektury a komunikace, dr. O. Levý, dr. P. Čepela, ing. Zaw-Win a dr. E. Černá referovali o magnetometrickém výzkumu sklářských pecí ze 2. poloviny 14. až počátku 15. století v Krušných Horách a dr. V. Bárta s dr. T. Durdíkem, CSc., porovnali výsledky geofyzikálního měření na Křivoklátě v místech tzv. manského domu se zjištěními následných archeologických odkrytí.

Souhrnný referát o výsledcích aplikace geofyzikálních metod na Slovensku přednesli dr. V. Gajdoš, CSc. a dr. J. Tirpák, CSc. Ze středověkých lokalit byla na Slovensku prováděna měření na hradě Sereď (okr. Galanta) a kostele v Olsnavě na Spiši. Dále byly experimentálně ověřovány možnosti dohledávání numismatického materiálu v místech nálezů pokladů. Výsledky činnosti moravské IRB pro geofyziku v archeologii shrnuli dr. V. Hašek, CSc. a dr. Z. Měřínský v referátu „Podíl geofyziky při archeologických výzkumech na Moravě v letech 1983—85“. Jeho součástí byla i zjištění geofyzikální prospekce a následných archeologických ověření na velkomoravských hradištích Mikulčice